

روزنامه همدلی

روزنامه سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی صبح ایران

چهارشنبه ۲۴ مرداد ۱۴۰۳ - ۹ صفر ۱۴۴۶ - ۱۴ اوت ۲۰۲۴ - شماره ۲۴۷۹ - سال نهم
۸ صفحه - قیمت ۱۰۰۰۰ تومان - ورزب کیفی ۶۱۴

hamdelidaily.ir | hamdeli@gmail.com | www.hamdeliNews.com | t.me/HamdeliDaily

صاحب امتیاز، مدیر مسئول: ولی‌الله شجاع‌پوریان | سردبیر: جلال خوش‌چهره
مدیر هنری: امین مرخیی | چاپ: صمیم ۰۲-۶۵۵۸۶۸۰۱ | توزیع: نشر گستر امروز ۰۲۱۶۱۹۳۳۰۰۰
تهران- خیابان مطهری- نرسیده به تقاطع سهروردی- خیابان سنندج
خیابان زاهدان- پلاک ۸- واحد ۲- تلفکس: ۰۲۱۸۸۳۹۴۵۱ - ۰۲۱۸۸۳۹۴۳۰

ادبیات

ادبیات فلسطین به روایت غسان کنفانی

غسان کنفانی با مروری بر شکل‌گیری ادبیات فلسطین، گفته بود: «شعر مقاومت روحیه‌ای شگفتی‌انگیز، مبارز و برکنار از ترس و اندوه داشت که با موجودیت یافتن خود در مدتی کوتاه به تمام کشورهای گوناگون عرب راه یافت.»

غسان کنفانی، شاعر مطرح در مقدمه کتاب «درخت زیتون» که با ترجمه سیروس طاهباز منتشر شده، نوشته است: ادبیات فلسطین، تا زمان سقوط غم‌بار (اشغال فلسطین در سال ۱۹۴۸ توسط صهیونیست‌ها) جزئی از جریان اصلی جنبش ادبی عرب شمرده می‌شد که در نیمه اول قرن بیستم بالیده بود. ریشه‌های این ادبیات در قاهره بود و نویسندگان مصری، سوری و لبنانی که سرآمده‌های این جنبش بودند بر آن تأثیر می‌گذاشتند. حتی نویسندگان نامدار فلسطین، سهم عمده شهرت خود را مدیون پایتخت‌های کشورهای عربی می‌دانستند که آن‌ها را می‌پذیرفتند و آثارشان در آنجا به فروش می‌رفت. درواقع، هنگامی که فلسطین در زمینه سیاست و مبارزه در راه نهضت ملی عرب، مقامی والا می‌یافت به دلیل عوامل گوناگون، ارزش قلمرو ادبیات آن نمایان نبود. پس از سال ۱۹۴۸، ادبیات فلسطین بنای جنبش تازه‌ای را پی ریخت که مناسبت‌تر است آن را ادبیات غربت نامید تا ادبیات فلسطین یا ادبیات آوارگان. در این جنبش، شعر مهم‌ترین عامل شناخته می‌شود که در طول سال‌های اخیر به پیشرفت‌های قابل‌ملاحظه‌ای از نقطه‌نظر کیفیت و ساختار ناائل آمده است. خاموشی کوتاه پس از جنگ سال ۱۹۴۸، بیداری وسیعی را به دنبال داشت و از آن پس بود که شعر به‌صورت بازنمایی از شور و التهاب مردم درآمد. شعر فلسطین، با توجه به روش ادبیات عرب و بیگانگی، اندک‌اندک قواعد سنتی را درهم شکست و طغیان‌های احساساتی کهنه را زیر پا گذاشت و بازتابنده حسی شد یگانگی از اندوهی ژرف که بیشتر با موقعیت‌های واقعی خود همساز بود. از جانب دیگر، ادبیات مقاومت در فلسطین اشغال شده با برخوردی ریشه‌ای همراه بود؛ زیرا با مهاجرت یک نسل از نویسندگان و مردم، شالوده ادبیات عرب در این سرزمین ازهم‌گسسته بود و آن‌ها که به زندگی در فلسطین ادامه می‌دادند، اغلب روستاییانی بودند گرفتار انواع محدودیت‌های سیاسی، اجتماعی و فرهنگی که در هیچ نقطه دنیا نمی‌توان نظیری برای آن یافت. به هنگام خواندن آثار ادبیات فلسطین باید این را به یاد داشت که این مردم در شب تیره ستم و شکنجه به‌پای جان تلاش کردند تا موجودیت خویش را یکپارچه کنند و از موقعیت خود بگویند و این توفیقی را بیابند که این بیسان را در ادبیات تپنده مقاومت، متبلور کنند. در این محاصره توان‌فرسا، دریافت این نکته آسان است که چرا شعر به‌صورت نخستین منادی بانگ مقاومت درآمد. شعر، دهان‌به‌دهان می‌گردد و بی‌انتشار هم می‌تواند به زندگی ادامه دهد. این نکته، گویای این نیز است که چرا شعر در آغاز کار، محدود به قالب‌های سنتی بود. حفظ کردن این نوع شعر آسان بود و آسان‌تر احساسات را بر می‌انگیخت. نخستین تظاهر شعر فلسطین در مایه‌های تغزل بود، اما همپا با شعر سنتی، شعرهای عاشقانه عامیانه‌ای نیز با زبان مردم ساخته شد که نخستین هسته ادبیات مقاومت را تشکیل داد. درواقع، شعر عامیانه فلسطین از دهه دوم قرن بیستم، نقش مهمی را در تاریخ این سرزمین به عهده گرفت و در سراسر دنیای عرب شناخت شد. عاشقانه‌های عامیانه، ۱۰ساله پیش از سال ۱۹۴۸ هم رونق داشت، چراکه هنوز معیار ادبیات تکامل‌یافته به وجود نیامده بود و این وسیله‌ای بود که شکست‌خورده‌گان، روزگار خویش را بسا آن بیان می‌کردند و بر تمام

یادداشت

تغییر در معنای زندگی با ظهور نسل Z

های گذشته و حتی با نسل والدین خود تفاوت و گاهی تعارض آشکاری دارد. نسل Z از جنس تغییر و دگرگونی و تبدیل و تحول است. نسل نوجوان و جوان امروز از تبار و نژاد ابزارهای هوشمند و دیجیتال و بازی‌های آنلاین و اینترنتی است. بنابراین، اگرچه زمان بین این دو نسل چندان فاصله نگرفته است، لیکن، تغییر و تحول بنیادین بین این دو نسل اتفاق افتاده است. این تغییر در تمام جوانب رخ داده است؛ از نحوه پوشش و لباس و رنگ‌های مورد پسند مختلف تا کیفیت و کمیت آن. از تنوع تغذیه و تا چگونگی تهیه آن. از کسب و کار و تا اقتصاد مدرن. از نگرش به سیاست تا معنی آزادی و قدرت. این نسل کمترین ارث از ازنسل گذشته برده است و گویی، راه و رسم خود را از پدران و مادران خود جدا کرده است و شباهت خود را در مقایسه با تفاوت‌های بین نسلی با نسل بلاواسطه خود دارد. بنابراین نخستین نکته مهم در مواجهه و مفاهمه و تعامل با نسل z، شناخت این شکاف نسلی و چگونگی تغییر و دگرگونی آن است. یعنی، انتظار پندار و رفتار و کردار و گفتار از نسل نوجوان و جوان امروز و بطور مرتب و مکرر «غری» فرزندان و اظهار نارضایتی کردن، دردی را دوا نمی‌کند و ما را به تفاهم و توافق بین نسلی یاریگری و مددکاری سوق نمی‌دهد. این نسل خصوصیات و ویژگی‌های خاصی دارد که ما محتاج فهم و آگاهی از آنها هستیم تا راه بسته و متفاوت بین نسلی به ساحت تفاهم و توافق و همدلی نزدیک شود. خلاصه مطلب است که نسل Z در نحوه زیست و نگرش و مناسبات اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و سیاسی و نسل P و پیشینیان متفاوت است و آماده نیست در متن برنامه‌ریزی‌های نسل قبل

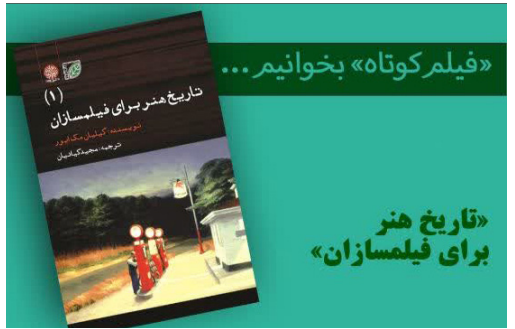
محمدعلی نویدی
استاد دانشگاه

جلوه‌های زندگی آنان اثر گذارده بود. عروسی‌ها، سوگواری‌ها، میهمانی‌ها، و همه نشست‌ها و برخاست‌ها به یاری این شعرها، و بی‌اعتنا به جوخه‌های اعدام، بدل به تظاهراتی شدید می‌شد. بسیاری از شاعران مردم به زندان کشیده شدند، یا با سخت‌گیری‌های فراوان روبروی آمدند. همپا با رشد و گسترش شعرمردم، نیروهای اشغالگر به ستمگری خود افزودند، چند شاعر را کشتند و اجتماعات عرب را ممنوع اعلام کردند. این فشارها هرگز نتوانست عنصر مقاومت را درهم شکنند، اما پنج‌ساله این آتش به زیر خاکستر ماند تا زنده‌تر و شدیدتر سسر از خاک برکشید. با آغاز ششمین دهه این قرن، موج تازه مهم و شگفتی‌آوری در ادبیات پدیدار آمد. بنای این جنبش تازه ادبی بر شهامت، سرشاری از زندگی و خوش‌بینی بود و خلاف آثار شاعران دور از وطن همین عصر – که شعرشان اغلب غم‌لود و تلخ بود – شعر این شاعران همواره از روحیه‌ای مبارز سرچشمه می‌گرفت. دهه پیش‌ازاین نهضت را باید دوران یکپارچگی و خودیابی شخصیت عرب‌ها دانست که از مبارزاتشان حاصل آمد. شکست‌خورده‌گان و بی‌پناهیانی که در نخستین سال‌های پس از ۱۹۴۸ به شعر عاشقانه رو کرده بودند، از آغاز این دهه با مفاهم واقعی، بی‌پروایی، شهامت و امید، خود را تعالی بخشیدند. شعر عاشقانه، حاصل احساس تلخ تنهایی و محرومیتی بود که مردم عرب را پس از شکست سال ۱۹۴۸ در خود غرق کرده بود. این حس که آنان اقلیتی شکست‌خورده‌اند در گذر زمان، به حس مبارزه و مقابله رودررو با شرایط دشوار تبدیل شد. گزینش مقاومت، گزینشی آسان نبود. در هنگامه جنگی هم‌روزه با دشمنی درنده، تنها مسئله مطرح، مرگ و زندگی بود و هرچه فساد دشمن فزون‌تر می‌شد، نیروی مقاوم نیز افزایش می‌یافت. خلاف شعر غربت، شعر مقاومت روحیه‌ای شگفتی‌انگیز، مبارز و برکنار از ترس و اندوه داشت که با موجودیت یافتن خود در مدتی کوتاه به تمام کشورهای گوناگون عرب راه یافت. شعر مقاومت، صرفاً گواه دگرگونی مفهوم شعر نیست، بلکه نمایشگر دیگرگونی قالب و اسلوب آن نیز است. شعر مقاومت، قالب‌های سنتی را دور ریخته است و بی‌آنکه نیروی آن را از دست دهد، اسلوب‌های تازه را برگزیده است. از نقطه‌نظر محتوا، شعر مقاومت ابزارهای گوناگونی به کار گرفته است:

کتاب

«تاریخ هنر برای فیلمسازان (۱)»:

بررسی ارتباط هنرهای تجسمی با سینما

چگونگی استفاده فیلم سازان از تصاویر تاریخ هنر در اجرای جزئیات دوره های تاریخی و آموزش ترکیب بندی، نظریه رنگ و نور و نظار در اختیار قرار می دهد.

کتاب در گام نخست به لحظات کلیدی در توسعه نقاشی غربی می پردازد. اینکه چگونه این موارد به بخشی از فرهنگ بصری غرب که سینما از آن نشأت می گیرد تبدیل شده اند؛ و در ادامه به اینکه چگونه نقاشی‌ها می‌توانند نماینده ژانرهای مختلف مانند وحشت، خسونت، واقع گرایی و فانتزی باشند پرداخته‌است و شیوه ارتباط تصاویر در این نقاشیها با سینما مورد بررسی قرار خواهد گرفت.

به واسطه مطالعات موردی کتاب نیز پیوند بین هنر و سینما با آثار فیلم‌سازان برجسته ای نظیر بئتر گرینوی، پیترو ویک کاردیف، مارتین اسکورسیزی، گیلرمو دل توره، کونتین تارانتینو و پاسوچینی، آوزو بررسی می‌گردد. کوتاه سخن: این کتاب راهنمایی عملی را در اختیار فیلمسازان جوان قرار می‌دهد برای درک اینکه چگونه نقاشی و هنرهای تجسمی می‌توانند به توسعه درک آنها از زبان بصری فیلم باری رسانند.» مفاهیمی چون رنسانس، روکوکو، مدرنیسم، فرسکو، رنگ، رسپکتیو، واقع گرایی، امپرسیونیسم، اسطوره شناسی، و سورئالیسم از عناوین مهم‌ترین مباحث این کتاب در جلد ۱ آن است. گفتنی است مطالعه این کتاب برای علاقه‌مندان به فیلمسازی و هنرهای تجسمی مانند نقاشی و ارتباط آن با سینما خالی از لطف نیست.

دنیای ما

ای ساربان آهسته رو کارام جانم می‌رود
وآن دل دل که با خود داشتم با دلستانم می‌رود
من مانده‌ام مهجور از او بیچاره و رنجور از او
گویم که نیشی دور از او در استخوانم می‌رود
گفتم به نیرنگ و فسون پنهان کم ریش درون
پنهان نمی‌ماند که خون بر آستانم می‌رود
محمل پدار ای ساروان تندی مکن با کاروان
کز عشق آن سرو روان گویی روانم می‌رود

مجازها

● دخترچه اومد تو سوپری و گفت‌شیر کاکائو خنک
دارید!مغزدار!گفت‌نه تموم کردیم،ولی شیره‌قوه داریم
عمو جون. دخترچه سرش رو چسبوند به شیشه یخچال
و گفت:اصلا حال روحیم مناسب این نبود که بگید شیر
کاکائوندارید!)(مهشیدجهانگرد)
● چون یکی درکت می‌کنه و مراعات شرایطت رو
می‌کنه،نیاید باهاش بدی‌باشی!اون فقط زبانی دوست‌داره
و نمی‌خواود از دستت بده.قطعا ته دلش نازحت میشه ولی
چون دوستت داره خودشو توجیه می‌کنه که حتما کار
درست اینه!با آدمای مهریون زندگیتون بهتر رفتار کنین.
(دیوار کسرا)
● روند شبیه شدن به والدینمون تو بزرگسالی واقعا
خیلی عجیب، غیرقابل اجتناب و ناخودآگاهه.بهیو وسط
یک‌کاری به خودت می‌ای و مبینی که ااااهمون چیزی که
تو بچی و نوجوونت بارها ازاینکه مامان یا بابات انجامش
داده شاکمی بودی یا تعجب کردی خودتم دقیقا داری
همون رفتار رو میکنی،خیلی عجیبه واقعا!)(پوشاک‌های
یک زن شوهردار)
● داشتم با دوستم با مصیبت ویدیوکل می‌کردم آخرشم
قطع شده.مکرم دید گفت بازمشکل اینترنت دارین تو
ایران، گفتم نه برق قطع شد، گفت یعنی چی؟(جدل)

فکارتو

فن آوری جدید خورشیدی، تولید انرژی پایدار از
اشیا را ممکن می‌کند
دانشمندان موفق به ساخت یک پوشش انعطاف‌پذیر
شدند که انرژی خورشیدی را مهار می‌کند و نیاز
به پنل‌های سیلیکونی حجیم و مزارع خورشیدی را
کاهش می‌دهد.این فن‌آوری جدید امکان تولید انرژی
از منابعی غیرممنظره را فراهم می‌آورد.یک تیم ۴۰نفره
موفق به توسعه یک سلول خورشیدی بسیار نازک
شده‌اند که می‌توان آن را روی ساختمان‌ها، خودروها و
حتی اشیا پیاده‌کردبدین ترتیب، به‌طور نظری می‌توان
یک کوله‌پشتی طراحی کرد که در هنگام راه رفتن
دستگاه‌های الکترونیکی را شارژ کند، یا تلفن همراهی
تولید کرد که در حین مکالمه شارژ شود.با استفاده از این
فن‌آوری جدید،حتی می‌توان خودروهای برقی‌ای را تصور
کرد در حال حرکت در بزرگراه به صورت رایگان شارژ
می‌شوند. آزمایش‌های مستقل نشان داده‌اند این سلول
چندلایه‌ای، که از یک ماده معدنی به نام پروسکایت ساخته
شده، دست‌کم به اندازه پنل‌های سنتی کارآمد است و
۲۷درصد از انرژی خورشیدی را به برق تبدیل می‌کند.
دانشمندان امیدوارند بتوانند کارایی آن را تا ۴۵درصد
افزایش دهند، اما جذابیت واقعی سلول‌های پروسکایت در
انعطاف‌پذیری شگفت‌انگیز آن‌ها نهفته است. این سلول‌ها
با ضخامت کمی بیش از یک میکرون بر روی تقریبا هر
سطحی قابل پیاده‌سازی هستند.چونکه وانگ از دیارتمان
فیزیک دانشگاه آکسفورد اعلام کرد این سلول‌ها ممکن
است روزی روی سقف خودروها و ساختمان‌ها یا پشت
تلف‌های همراه مورد استفاده قرار گیرند. گفته لوپاگر
انرژی خورشیدی بیشتری به این روش تولید شود،می‌توان
پیش‌بینی کرد که در بلندمدت، نیاز کمتری به استفاده
از پنل‌های سیلیکونی با ساخت نیروگاه‌های خورشیدی
جدید وجود دارد.شرکت انگلیسی آکسفورد پی‌وی اکنون
در کارخانه خود در براندنبورگ آندر هافل در نزدیکی برلین
آلمان، در حال تولید سلول‌های ترکیبی «پروسکایت-روی-
سیلیکون» است.هنری اسنایت، بنیان‌گذار این شرکت، که
استاد انرژی‌های تجدیدپذیر و همچنین رهبر پروژه پی‌وی
دانشگاه آکسفورد است،خواستار حمایت بیشتر دولت
از تولید پنل‌های خورشیدی بومی شد.محققان معتقدند
که روش آن‌ها به کاهش هرچه بیشتر هزینه‌های تولید
انرژی خورشیدی منجر می‌شود.انرژی تولید شده از
فن‌آوری جدید همچنین به پایدارترین شکل انرژی
تجدیدپذیر تبدیل خواهد شد.

دنیای ما

ایمپلنت اریگامی به کمک مینلایان به صرع می‌آید
محققان دانشگاه‌های آکسفورد و کمبریج ایمپلنت‌های
تاشوی کوچکی ابداع کرده‌اند که صرع را در بیماران
مبتلا بهیود می‌بخشد.کارشناسان این دانشگاه‌ها
معتقدند ایمپلنت‌های کوچک و اریگامی مذکور
می‌تواند عمل‌های جراحی برای این بیماران را تسهیل
و تشخیص صرع را بهبود بخشد.الکترودهای مذکور با
الهام از هنر ژاپنی اریگامی ابداع شده‌اند که از طریق
یک شکاف با عرض ۰میلیمتر کاشته و بعدا در مغز باز
می‌شود.محققان اعلام کرده‌اند این فناوری که تاکنون
روی خوک‌ها آزمایش شده می‌تواند تعداد جراحی‌های
مغز مورد نیاز بیماران و همچنین دوره نقامت و ریسک
عقونت‌را کاهش دهد. کریستوفر پروکتور استادیار دانشگاه
مهندسی علمی آکسفورد اعلام کرد این تحقیق روشی
جسیدار برای برقراری ارتباط میان ناحیه‌های مختلف
مغز از طریق جراحی فراهم میکند.صرع در نتیجه انفجار
فعالیت‌های الکتریکی در مغز رخ می‌دهد که به‌طور موقت
روی عملکرد این عضو بدن تأثیر می‌گذارد و به حمله‌هایی
منجر میشود. ایمپلنت مذکور یک ویفر سیلیکونی مسطح
و مستطیل شکل با ۳۲الکتروود است که مانند آکاردئون
تا می‌شود و می‌توان آن را از طریق یک شکاف در عمل
جراحی در مغز قرار داد. هنگامیکه ایمپلنت در موقعیت
خود در مغز قرار میگیرد، یک محفظه دارای فشار در ویفر
با مایعی پر می‌شود و تای دستگاه را باز میکند. ایمپلنت
هنگام آماجش روی خوک‌ها توانست به درستی باز شود
و فعالیت‌های مغزی را به درستی ردیابی و ثبت کند.

دریچه

متیاس شووتر - آلمان